

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 307 (3439) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Visszautasította a török képviselőház a támaszpontok átengedésére irányuló brit követelést

Változatlanul német ellenőrzés alatt van a Capua és Róma közötti országút. Legjobb hegyicsapatait vetette harcba a német 10-ik hadsereg Délolaszországban

Berlin. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Rommel tábornagy a napokban ellátogatott a dániai német csapatokhoz. Több erődépítő szakértő kíséretében a Führer parancsára megvizsgálta a jütlandi német védelmi berendezéseket.

Stockholm. (MTI.): Londonban az a vélemény alakult ki, hogy újabb események bekövetkezéséig nem lehet számítani Törökország háborubalépésére, — jelenti a Stockholms Tidningen londoni levelezője. — Az angol sajtó egy része utal arra, hogy Törökország felfegyverkezése még nem érte el a szükséges fokot, ami lehetővé tenné, hogy lemondjon nemhadviselő magatartásáról.

Török vélemény: a németek igen erősek

Stockholm. (MTI.): A New York Times ankarai levelezője jelenti, hogy a török képviselőház nagy többsége visszautasította a török támaszpontok átengedésére irányuló brit követelést. A ház egyik tagja — mint Newyorkból jelentik — kijelentette a lap tudósítója előtt, hogy a szövetségesek iránti rokonérzés és a szövetségesek oldalán való háborubalépés között nagy különbség van. Török körökben megengedik, hogy Angliának a török-angol szerződés alapján jog van támaszpontokat kérni, utalnak azonban arra, hogy a németek igen erősek és ebben az esetben könnyen megtehetik, hogy török városokat bombáznak. Török körökben remélik, hogy a szövetségesek oly módon járnak el, hogy nem veszélyeztetik Törökország biztonságát.

Ankara. (MTI.): Inönü elnök utazásáról a török sajtó még semmit sem közöl. Csúpan a Vakit és a

zércikkben az elnök kairói megbeszéléseivel. A Vakit felfogása szerint a kairói találkozás nem tekinthető hivatalos értekezletnek, hanem inkább hivatalos keretek között létrejött baráti megnyilatkozásnak. A Taninban Jancsin képviselő hangsúlyozza, hogy a török közvélemény a legnagyobb bizalommal és derűlátással kíséri az államfő tanácskozásait, de jól tudja, hogy az elnök semmiféle kalandba nem viszi bele népét és országát és csak olyan döntést hoz és csak olyan kötelezettségeket vállal, amelyek az ország legfőbb érdeke mekkövetel. Helytelen volna arra számítani, hogy a kairói értekezletből háborús döntés születik meg, tény azonban, hogy bármilyen döntést hoznak ott, az a török érdekeknek minden tekintetben a legmegfelelőbb lesz.

Smuts tábornok újabb beszéde rombolóbombaként hatott Törökországban

Ankara. (MTI.): Smuts beszéde Törökországban óriási meglepetés erejével hatott. A lapok megállapítása szerint a beszéd alkalmas arra, hogy a nagy demokráciákba vetett bizalmat a legnagyobb rombolóbomba erejével megsemmisítse. A török sajtó, a tengelypárti lapoktól kezdve a kormányhoz legközelebb álló Cruson keresztül a legszélsőbb baloldali lapig, az oroszbarát érzelmű Tanig, egyöntetűen a legélesebb hangon bírálja Smuts kijelentéseit, melyre az angolbarát lapok is csupán azt a mentséget találják, hogy Smuts egyéni véleményét fejezte ki. Rámutatnak a lapok arra, hogy a be-

széd homlokegyenest ellenkezik a moszkvai nyilatkozattal és minden eddigi angolszász megnyilatkozással.

Az Urus című lapban Atai képviselő hangoztatja, hogy a kismemzetek ilyen tervek hallatára joggal érezhetnek nagy nyugtalanságot. Felmerül a kérdés, mi lesz a sorsa a keleti, a délkelet-európai népeknek, milyen jövő vár a Földközi tenger körül élő népekre? Hogyan egyeztethető össze ez a tömbösítési szellem az új népszövetséggel, vagy a nemzetközi együttműködéssel, amelyről a moszkvai értekezleten beszéltek? Szembe kell szállani minden olyan tervvel, amely a világ beosztását tervezi, mert csak

olyan tartós rend képzelhető el, amely a szabadságon alapszik, a kölcsönös megsegítésre és biztonságra épít és minden nemzet jog-egyenlőségére támaszkodik. Csak ilyen rend mellett lehet megvalósítani azt az igazi együttműködést, amely kizárja egy harmadik világháború keletkezését.

Számos magaslati állással rendelkeznek a németek a Capua és Róma közötti országút mentén

Nápoly. (Bud. Tud.): Eisenhower főhadiszállásáról érkezett jelentés szerint az 5-ik amerikai hadsereg ezidőszerint Monte Maggiore,

Monte Camino, Monte Crece hegygerinc vonulatát tartja. Az időjárás javult, a folyók visszatérnek medrükbe. A Monte Camino környékén a németek szilárdan tartják Rocca de Vandre községet, Mignanotól 6 kilométerre délnyugatra Eisenhower rámutatott arra, hogy

a Capua és Róma közötti országút változatlanul német ellenőrzés alatt áll, tekintettel arra, hogy a németeknek számos magaslati állásuk van, ahonnan az országutat szakadatlanul láthatják. A jelentés figyelemre méltónak mondja, hogy a német 10-ik hadsereg most harcban vetette legjobb hegyi csapatait, melyekben leginkább osztrákok és bajorok szolgálnak.

Nápoly. (Bud. Tud.): Eisenhower főhadiszállása jelenti, hogy a brit haderő összes vesztesége az olaszországi hadjárat megindulása óta körülbelül 16.000 fő. Ugyanebben az időben az amerikai hadsereg kerékén 12.500 embert veszített tisztben és legénységben. E számokban szerepelnek a halottak és a sebesültek is.

Berlin elégedett a délolaszországi harcok eddigi eredményével

Berlin. (Bud. Tud.): Az olaszországi harcok eddigi küzdelmeinek eredményeiről elhangzott német megjegyzésekből az tűnik ki, hogy szerfelett meg vannak elégedve. Megállapítható, — mondják Berlinben, — hogy az ellenségnek sehol sem sikerült áttörni az állásokat, mert a védelmi vonalban megakadtak. Az angolszászok eddig elért sikereinek nem tulajdonítanak jelentőséget. Általában csak esélyt betöréseket értek el, melyek

ket vagy elzártak, vagy pedig kisebb hátravonással kuszóbboltak ki. Berlii megállapítások szerint az olaszországi hadműveletek az anyagcsata jellegét mutatják. Német katonai körökben közölték, hogy a németek tegnapielőtt Badogliopárti olaszok ellen harcoltak. E kötelekek erejét körülbelül egy hadosztályra becsülik. Az olasz csapatok harcieréjét a lehető legkevésbére becsülik. Támadásaikat könnyen visszaverték.

Négyezer kilométeres japán zárólánc fogja körül a csungkingi csapatokat

Nanking. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A Kinában működő japán hadsereg főhadiszállásának sajtótájékoztatója kijelentette, hogy Anglia és az Egyesült Államok tüzelte fel Csungkingot a Japán elleni háború folytatására.

A japán haderő ezidőszerint 4000 kilométer hosszú zárólánccal fogta körül a csungkingi csapatokat egészen Burmaig.

Minden fontosabb hely japán kezén van. A légi erő is felkészült, hogy harcászalljon az ellenséges repülőerőkkel.

Amsterdam. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A brit hír-iroda washingtoni jelentése szerint Stimson hadügyminiszter a csütörtöki sajtóértekezleten kijelentette, hogy csak akkor lehet majd elmon-

dani, hogy a háború „vontatott szakaszán” túl vagyunk, ha már az északamerikaiak szemtől-szembe kerültek a németek zömével és ha már az északamerikai tengeri haderő közelharcba keveredett a hatalmas japán hazai hajóhaddal. Azután visszapillantást vetett a Pearl Harbour óta eltelt eseményekre, végül pedig kijelentette, hogy az amerikaiak eddig csak a periferiákon értek el eredményeket. Mind-éddig a szövetségesek közül csak a Szovjet ütközött meg Németország főerejével.

Londonból jelentik: (B. T.) Churchill és Eden még karácsony előtt részletesen beszámolnak az alsóházban a teheráni és kairói értekezletről. Churchill a jelentéshez csatlakozóan áttekintést nyújt valamennyi harcok helyzetéről.

A szélsőséges pártok működésének kérdésével foglalkozott a vármegyei közgyűlés

Szilágyi Lajos felsőházi tag nagyérdeklőséggel felszólalása Marostorda vármegye átiratával kapcsolatban

Nagyvárad, december 10. A vármegyei törvényhatósági bizottság ma délelőtt 11 órai kezdettel, Cziffra Kálmán főispán elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott.

Napirend előtt a főispán bejelentette, hogy Leszkay István törvényhatósági bizottsági tag önálló indítványt óhajtott tenni, a felszólalásra azonban a rendkívüli közgyűlés keretében nem adható meg a jog. Az indítvány tartalma egyébként a mezőgazdasági cselédség ruhával és bakkocsal való ellátásának kérdése. Ezzel kapcsolatban — mondotta a főispán — azt a felvilágosítást adhatja, hogy a vármegye vezetősége tudatában van a probléma fontosságának s máris folyamatban vannak az előkészítő intézkedések a mezőgazdasági cselédség ruhával és bakkocsal való ellátása érdekében.

Napirenden ismertették a kereskedelmi miniszter leiratát a közúti alap 1943. évi költségvetésének kiegészítése tárgyában, valamint ugyancsak a kereskedelmi miniszter leiratát a közúti alap terhére alkalmazott ideiglenes munkaerőknek havidíjasokká való átminősítése kérdésében. A közgyűlés tudomásul vette az erre vonatkozó jelentéseket.

Ezután két törvényhatóság átiratának tárgyalása következett.

Erdély területére való korlátozást kér az átirat

Marostorda vármegye hasonló értelmű határozat hozása céljából megküldötte határozatát, amelyben a kormányt a szélsőséges politikai pártok működésének Erdély területén való korlátozását kéri. Az alispáni javaslat alapján a közgyűlés úgy döntött ebben a kérdésben, hogy Bihar vármegye törvényhatósága térjen napirendre az indítvány fölött, mert egyrészt Bihar vármegye nem tartozik Erdély területéhez, másrészt pedig, mint Kállay miniszterelnök legutóbbi parlamenti beszédéből is kitűnik, a kormány ebben a vonatkozásban tökéletesen ismeri a helyzetet s a törvényhatóságok állásfoglalása nélkül is megtenné az intézkedéseket, ha ezek szükségessé mutatkoznának.

Alkotmányjogi felfogásunkkal is ellenkezne

Ehhez az indokoláshoz Szilágyi Lajos felsőházi tag, nyugalmazott főispán szöveghez. Helyeselte az alispáni javaslatot, illetve a közgyűlés határozatát s a következőkkel egészítette ki az elutasító állásfoglalás indokolását:

A marostordai törvényhatóság indítványa nem időzerű, nem indokolt, nem gyakorlati értékű, nem is logikus, úgy hogy az ahhoz való csatlakozásnak semmi értelme se lenne. Valószínűleg helyi okok vezették a marostordai törvényhatóságot erre az állásfoglalásra, de ezeket az okokat általánosítani semmiképp sem lehet. A szélsőséges kifejezéssel általánosságban a szociáldemokrata és nyilaspártot szokták illetni. A felszólaló szerint a szociáldemokrata párt részéről legutóbb olyan nyilatkozatok hangzottak el, amelyek egybehangzóak a kormány politikai célkitűzéseivel s így szerinte párt tevékenységének korlátozása nem indokolt. A nyilas pártnak a nemzet nagy kérdéseivel kapcsolatban a legutóbbi parlamenti tárgyalások során elhangzott kijelentéseit pedig maga a kormányelnök

illette a legteljesebb méltánylás szavaival, ugyanarra, hogy Kállay miniszterelnök egyértelműen mindazok legnagyobb részével, amiket Szilágyi Jenő, a párt vezérszónoka kifejtett. Így szövegét le Szilágyi Lajos, sem az úgynevezett szélső jobboldal, sem az úgynevezett szélső baloldal felé nem volna helyénvaló semmiféle korlátozó intézkedés, amely alkotmányos felfogásunkkal is ellenkezik.

Nem szorult rá erre a privilégiumra az Erdélyi Párt

De egyébként is — folytatta a felszólaló — a felszabadult bihari területeket nem lehet Erdélyhez számítani, s ha ez a föld Erdélyhez tartozna, akkor sem lehetne az ország valamely részére nézve más jogszabályokat alkotni a gyűlekezési szabadságot és a politikai pártok működését illetően, mint amelyek másutt érvényben vannak. Ez privilégiumot jelentene az uralmon lévő párt részére, s erre a privilégiumra a kormányt támogató Erdélyi Párt nem szorult rá. Másrészt ez a határozat megkérdőjelezné azokra a politikai alakulatokra, amelyek végeredményben elismert politikai pártok. Lehet azonban szó az esetleges igaztók megfellebbezéséről, de erre a kormányt a fennálló rendelkezések alapján megvan a teljes lehetősége.

Törődjünk minél többet a kisemberekkel

A szélsőséges megmozdulásokkal szemben — fejezte be felszólalását Szilágyi Lajos — a legjobb módszer az, hogy törődjünk minél többet a néppel, a kisemberekkel. Képzeliük bele magunkat az ő helyzetükbe, az ő hajlékaikba, mindennapi nehézségeik közé s igyekezzünk megoldásokat találni azokban a néha aprócsprőnek látszó, de lényegében mindig jelentős problémákban, amelyek az életükben felmerülnek. S akkor a szélsőségesek propagandájának nem lesz talaja a lelkekben. Bihar vármegyében történetek és történetek intézkedések ebben az irányban, azért itt — mondotta — szélsőséges megerősödések veszélyétől nem kell tartani. Szükségtelen tehát, hogy ebben a kérdésben felirati jogával éljen a vármegye.

A közgyűlés ezek után egyhangúan napirendre tért Marostorda vármegye indítványa fölött.

Elutasították Kecskemét városának a lakbérémelésre vonatkozó javaslatát

A másik átiratot Kecskemét város törvényhatósága intézte Bihar vármegyéhez, hasonló álláspontra elfoglalása céljából. — Kecskemét törvényhatósága javasolja a kötétt lakbérének a lakások céljait szolgáló épületeknél 50 százalékkal, az üzemek céljait szolgáló helyiségeknél pedig 100 százalékkal való emelését. A közgyűlés vita nélkül hozzájárult az alispáni javaslatához, illetve a közgyűlés határozatához, amely elutasítja az indítványt azzal az indoklással, hogy ez a béremelés a munkásságot, a tisztviselőket, az ipart és a kereskedelmet érintené, azért ez a mai körülmények között nem volna célszerű.

A közgyűlés ezután az alispáni jelentésekkel foglalkozott. Ezek között szerepel az előterjesztés Bölönyi István nagyváradi járási főszolgabírónak a tényleges szolgálatban való további visszafartására vo-

natkozóan s a közgyűlés örömmel vette tudomásul a kiváló tisztviselőnek a tényleges szolgálatban való megmaradását.

A berttyóújfalui kultúrház, illetve levénteotthon ügyével kapcsolatban Miskolczy

Mozik műsora:

APOLLÓ: Uz Bence.

BELVAROSI: A leánynevelőintézet hőse.

CASINÓ: Egy szoknya, egy nadrág.

KORONA: Aranypáva.

Pál kért felvilágosítást, amit Nadányi alispán adott meg, aztán több kisebb jelentőségű ügyben határozott a közgyűlés, amely fél egy órakor ért véget.

Hozzájárult a vármegyei közgyűlés Körösbarlang és Esküllő községek egyesítéséhez

Nagyvárad, december 10. A mai vármegyei közgyűlést megelőzőleg, délelőtt 10 órai kezdettel dr. Cziffra Kálmán főispán elnöksége alatt, közgyűlést tartott Bihar vármegye törvényhatósági bizottsága, amely letárgyalta a közgyűlés tárgysorozatán szereplő ügyeket, majd vita nélkül határozott 243 olyan ügyben, amelyek a közgyűlés hatáskörébe tartoznak.

Kiemelkedik ezek közül Körösbarlang és Esküllő községek határozata, amely a két község egyesülését mondja ki. A határozatot a közgyűlés tudomásul vette azzal, hogy a vármegye felterjeszti ezt a belügyminiszternek.

Érmiályfalva község 4581 pengővel járul hozzá az iparostanonciskola fenntartásához, Erkeserű község 600 pengővel támogatja a református egyházat; Er-

vasad község két katasztrális hold területet enged át használatra levente gyakorlótér céljaira; Piskolt község 15 ezer pengőt irányzott elő községháza és jegyzői lak építésére, míg a fennmaradó szükséges összegre állami támogatást kér; Szalacs község 10 ezer holdas vadászterületét Kimpál Gábor nagyváradi lakosnak adja bérbe évi 500 pengő bérért; Sarkad község ONCSA házak építésére enged át több mint egy katasztrális hold területet; Sarkadkeresztúr község 3000 pengőt irányoz elő a községháza javítására és 1000 pengővel támogatja a református egyházat.

Mindezekhez a határozatokhoz — részben némi módosítással — hozzájárult a közgyűlés.

Nagyszabású terv a vidéki színház önálló műsorának megteremtésére

A Magyar Tudósító jelenti: Sopron város törvényhatósága nemrégiben Öster Lajos dr. törvényhatósági bizottsági tag javaslatára érdekes és eredeti tervet fogadott el a vidéki színházat önálló műsorának összeállítása és megteremtése tárgyában.

A határozat szerint a színházzal rendelkező városok közös alapot létesítenek, amelyben minden város évente annyiszor 300-tól 500 pengőig terjedő összeget fizet be, ahány hónapban át színtársulata a városban játszik. Az így egybegyűlő alapba körülbelül évente 50.000—60.000 pengő folyna be. Ezt az összeget prózai és zenei darabokra kiírandó pályázat céljára használnák fel. A pályázat jutalma 10.000 pengő volna.

Sopron város azzal indokolta határozatát, hogy a vidéki színházat és színházak válsága a darabhiányra vezethető vissza. Amíg ezen nem segítenek, nem várható javulás a vidéki színházak látogatása tekintetében. A budapesti színházak kisebb darabjai a vidéken csak a fővárosi ötvenedik előadás után kerülhet színre és soha sem olyan költséges módon, mint ahogy azt a pesti színházak megszokták. Igénytelenebb diszletezésű darabokra van szükség a vidéken, de viszont ugyanúgy legyen irodalmi értékű, mint a fővárosi daraboknál is ez az előfeltétel.

Ha tehát a vidék számára irónk és zeneszerzőink értékes, művészi színvonalú és legfőbb nem költséges

kiállítású darabokat irnak, úgy kétségtelenül a vidéki színházak helyzete megjavul és meg lesz a lehetőség a színházi válságok elkerülése mellett a művészi színvonal fejlesztésére, nem is szólva, hogy a színpadi szerzők számára is kiváló alkalom magának pályázatnak ilyen rendszeresítése. Sopron város törvényhatósága állásfoglalására és hozzájárulásra kérte fel a vidéki városokat is.

Svájci intézkedések a mozi veszélye miatt

Mint Baselből jelentik, rendület jelent meg, amelynek értelmében a jövőben sokkal nagyobb mértékben ellenőrzik az ifjúság mozilátogatását. Tizenhat éven aluli fiataloknak az ifjúságnak nem való filmek látogatása a legszigorúbban tilos és ha mégis előfordulna ilyen eset, az ifjakért felelős személyeket súlyosan megbüntetik. Hasonlóan erélyes intézkedéseket terveznek a bárak és lokálok túlzott mértékű látogatása ellen.

Ugyancsak a svájci Práffkon városának katolikus egyházközsége a leghatározottabban tiltakozott az ellen, hogy egy moziszínházat építsenek a városban. Mint a tiltakozásban megállapították, az egyre fokozódó inség következtében semmi szükség nincs ilyen kimondottan szórakozást és luxust szolgáló építkezésre. A tanulságos és jó filmeket a helység iskolai és népfilmzínházában is be lehet mutatni. (KKK)

Elvileg továbbra is változatlan marad a török külpolitika

Öt kilométer széles övezetet zárt területté nyilvánítottak a Dardanellák mindkét oldalán — Olaszországban Montgomery és Clark csapatai most is fennakadtak a német elhárító övezet külső peremén

A Krim félszigeten összeomlottak a szovjet támadások

Stockholmból jelentik: (MTI) A kairói értekezlet óta Londonba érkezett egyetlen megbízható hír érkezett, mégpedig az, hogy a Dardanellák mindkét partján öt kilométer széles övezetet zárt területté nyilvánították.

Berlinből jelentik: (MTI) Illetékes német helyen tájékoztatásul közlik, hogy ott a legnagyobb figyelemre méltatják Menemendzsoglu nyilatkozatait, főleg azt a kijelentését, hogy a török külpolitika továbbra is elvileg változatlan marad.

Törökország a szövetségesek táborába lépett ugyan, de nem mint hadviselő fél

Ankara. (MTI) Menemendzsoglu török külügyminiszter, a sajtó képviselőivel folytatott beszélgetésében, egy véleményen volt azokkal, akik megállapították, hogy Törökország Kairóban tulajdonképpen belépett a szövetségesek táborába, anélkül, hogy hadviselő fél lenne. — A miniszter hangsúlyozta azt a szívélyességet, amely Roosevelt elnök és İnönü elnök között azonnal megnyilvánult. Mondhatom — jelentette ki Menemendzsoglu, — hogy teljesen megértjük Amerikát, osztjuk a szövetségesek elképzeléseit, azonban semmiféle okmányt sem írunk alá. Az ilyen megértés sokkal bizalmasabb lehet, mintha okmányba fektetnék azt le.

Isztanbul. (MTI) Az Interinf jelenti: Menemendzsoglu török külügyminiszter nyilatkozatában többek között ezeket mondta: Rendkívül megerősödve térünk vissza megbeszéléseinkről. A politika és háború valamennyi szempontjáról beszél-

tünk. Angliával való szövetségünk az értekezletről megerősödve került ki. Viszonyunk az Egyesült Államokhoz és a Szovjethez majdnem olyan szívélyes, mint Angliához. Minden szempontot és kérdést, néha brutális nyíltsággal, de megértéssel vizsgáltunk meg. Sok dologról értesültünk, amiről nem tudtunk, viszont barátaink tudomásul vettek olyan dolgokat, amelyek előttük ismeretlenek voltak. Megbeszéléseink során néppártunk irányadásának vonalán haladtunk és külpolitikánk változatlan maradt.

Zürich. (MTI) A Basler Nachrichten stockholmi jelentése szerint odaérkezett amerikai sajtójelentések úgy tudják, hogy Sztalin kötelező ígéretet tett, amely szerint Törökországnak a Dardanellák fölött való ellenőrzési jogát a háború után nem teszik vitássá s hogy a szovjet területi követeléseit a Balkánon nem mennek túl Beszarábián és Északbukovinán.

Kievtől nyugatra és Korosztentől délre újabb területet nyertek a németek

Berlin. (MTI) Az Interinf a következőket jelenti a keleti harcokról: A Krim félszigeten a szovjettámadások összeomlottak a bolsevisták igen sok páncélosainak kilövésével. Kremenesug-

területnyereséggel járt. Szerdán a bolsevisták rendkívül súlyos veszteségeket szenvedtek. Több lövészalakulatukat teljesen felmorzsolták és 25 páncélos harcocsíkjukat elpusztítottuk. Eközben, valamint a német páncélos kötelékeket szoroson nyomon követő gyalogsági tisztogató harcokban bolsevisták több ezer foglyot vesztek. A német repülők jól irányított bombasorozataikkal öt katonával és hadianyaggal megrakott vasúti szerelvényt pusztítottak el.

Berlin. (MTI) Az Interinf jelenti a keleti harcokról: A keleti harcok valamennyi közterében az egyre téliesebbre forduló idő következtében a harcok terjedelme mindenhol és mindjobban válik az időjárási és terepviszonyok függvényévé. Az utak állapota, noha éjszaka erős fagyok vannak, nappal pedig általában véve minusz négy fokot mérnek, általában igen rossz és a nagyszámú hadi vállalkozásokat ez rendkívüli mértékben akadályozza. A déli szakasz északi részét könnyű, majdnem állandó hótakaró fedi. Kievnél és a nagy Dnyeper-kanyarban az állandó hőmérséklet körülbelül hat fok a fagyponthoz alatti. A Krim-félszigeten eddig nem észleltek fagyponthoz alatti hőmérsékletet. Az egész Dny-per-ívben a

szomszédos északi szakasz felmenően a harcok alig haladtak meg a helyi jelentőségű csatározásokat. — Kievtől nyugatra december 8-án a német támadások jelentős területnyereséggel jártak.

A Badoglio-katonák átszökődésnek a németekhez

Berlin. (MTI) Az Interinf jelenti: Délolaszországban szerdán a harcok hevesebbé váltak és az oly sok katonasággal és hadianyaggal fecsérléssel megkezdett angol-amerikai támadás során minden talpalatnyi földért az ellenségnek súlyos harcokat kellett folytatnia. Az elhárításban és ellentámadásban a tevékeny német ellenállás ezen az utóbbi 8 napon, mint már korábban is, keresztülhúzta Montgomery és Clark minden térségre vonatkozóan. Mindkét tábornok hadserege továbbra is fennakadt a mély német elhárító övezet külső peremén. Az angolok és amerikaiak csekély térfelületért kénytelenek voltak nagy és véres árat fizetni. — Mignanonái, az előretörésre kirendelt Badoglio-katonákat a német el-

lenlökés lerohanta és megsemmisítette. Soraikból többen átpártoltak a németekhez. Többen szomorúan nyilatkoztak arról a bánásmódról, amelyet az angolok és amerikaiak az úgynevezett fegyverszünet óta velük szemben alkalmaztak. A nyugati szakaszon helyi jellegű harcok alakultak ki. Az ellenség itteni támadásai is eredménytelenek maradtak.

Berlin. (MTI) Az Interinf jelenti: A keleti fronton nem volt lényeges változás. Német részről azokkal a szovjet jelentésekkel kapcsolatban, amelyek szerint kétféle főnyí új téli hadsereggel szándékoznak leváltani a most harcoló csapatokat, azt mondják, hogy azokkal éppen úgy szembeszállanak, mint a nyári hadsereggel.

Az olasz fronton most vetették be először Badoglio csapatokat a harcba. Nagyobb részük rögtön átszaladt a németekhez, a többiek támadását könnyen visszaverték. A Balkánon a német csapatok nagy erővel támadnak a bandák ellen. Német részről ezzel kapcsolatban nem nyilatkoztak.

Japán jelentés a kínaiak elmúlt évi veszteségéről

Nanking. (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A Kínában levő japán haderők főhadiszállása nyilatkozatot adott ki az elmúlt évi kínai hadjárat eseményeiről. A beszámoló szerint a csataterén 210 ezer ellenséges katona esett el és mintegy 200.000 esett fogságba. A nyilatkozat részleteiből kitűnik, hogy a szákmányolt ellenséges lőfegyverek száma csökkent, míg a szákmányolt szuronyok és kardok száma nőtt.

Algecirasból jelentik: (MTI) A Német

Ti jelenti: Nogues tábornok volt észak-afrikai francia főrezidens, Sevillába érkezett, ahol hosszabb megbeszélést folytatott Ponte tábornokkal, a spanyol katonai körzet parancsnokkal. Olyan spanyol körökből, akik Nogues tábornokkal érintkezésbe kerültek, híre járt a francia tábornok nyilatkozatának, hogy a kommunizmus Észak-Afrikában azon az úton van, hogy irányadó szerephez jusson. Nogues és barátai pedig szívesen helyreállítanák a kapcsolatokat Petain tábornaggal.

Göbbels: Az ellenség harcéri sikereket csak a széleken ért el

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Göbbels dr. a „Das Reich” című hetilapban a kairói és teheráni értekezlettel kapcsolatban megállapítja, hogy az a propaganda blöff, mellyel Németországot ellenfelei meg akarták támadni, szét-pattan, mint a szappanbuborék. A miniszter ezután azt fejtette, hogy Németország ellenségeinek helyzetük miatt kell megkísérlni a propaganda megtévesztését. Az angolok és amerikaiak a háborúban nem tudnak egyetlen egy győzelmet sem elérni. Harcéri sikereiket leginkább csak a széleken érték el. Belső ellentéteik miatt is arra kell törekedniük, hogy minél előbb féligmeddig elviselhető eredményt érjenek el a háborúban. A miniszter rámutatott azután arra, hogy az ellenséges propaganda a német néppel szemben semmi sikert nem ért el. Akár hiszi az ellenség, akár nem, a német népmassza is oly nyugalommal és állhatatossággal áll a háborúval és kegyetlen következményeivel szemben, hogy az a legnagyobb bámolatot érdemli meg. Az ellen-

ség fenyegetéseivel nem érhet el sikert. Nyílt és becsületes mérkőzésekbe kell becsatlakoznia és ha az angolok és amerikaiak támadásra indulnának az atlanti erőddel ellen, akkor ott a német gránátosokkal kerülne szembe, akik odahaza a légi hadviselés miatt talán asszonyaikat és gyermekeiket veszítették el. Nekik még számításuk van a gyermekgyilkosokkal és háztömbtörőkkel.

A miniszter rámutatott azután az angolok habozó magatartására a nyugati invázió kérdésében. Az ellenség ismét nagy azokban az óriási követelésekben, amelyeket állítólag győzelem esetén a németekkel szemben támasztának, de egyik sem akarja meghozni a vér- és emberáldozatokat. Azokat a papírtromgyokat, amelyeket az ellenséges repülőgépek a németekhez juttattak, a német nép csak fagyos megvetéssel fogadta. Az ellenséges propaganda sohasem érhet el eredményt. Aki Németország felé tekint, csak ágyú és fegyverek csövébe láthat te, nem pedig ingatag szívekbe

Darmol a legelterjedtebb és legrégebb csokoládés hashajtó. 35 éve milliók használják, mert teljesen megbízható, ártalmatlan

tól délnyugatra a súlyos és változó sikerű harcok nem csökkenő erővel és elkeseredettséggel folytat tovább anélkül, hogy a bolsevistáknak sikerült volna áttörniük a német védővonalakat. Kievtől nyugatra és Korosztentől délre a bolsevisták makacs ellenállásával szemben a német ellenlökés újabb

Imrédy Béla és Incze Antal képviselők Kállay Miklós legutóbbi beszéde külpolitikai részének napirendre tűzését kérték

Általánosságban és részleteiben elfogadta a Ház a megajánlási törvényjavaslatot

Budapestről jelentik: A képviselőház csütörtökön folytatta és befejezte a megajánlási törvényjavaslat tárgyalását.

Pápay István (MÉP) nagy haladást állapított meg, különösen szociális vonalon. Kérte az Alföldön a téli munkanélküliség megszüntetését. Nagy László (Imrédyista) főként igazságügyi kérdésekkel foglalkozott. Bogner József (délyvidéki) szerint a Délvidéken a magyar iskolák száma még mindig kevés.

Bajcsy Zsilinszky Endre (Függ. Kisg.) hangoztatta, hogy az erdélyi magyarság egy évezreden át megmutatta, mit jelent a függetlenség, alkotmányosság és önkormányzat. Örömmel üdvözölte a miniszterelnöknek azt a kijelentését, hogy a nemzetiségi kérdést Teleki Pál szellemében kívánja kezelni. A legélesebb hangon kikelt az ellen, hogy a román kormány a legkíméletlenebb eszközökkel tör az erdélyi magyarságra. Patacsy Dénes (MÉP) köszönetet mond a földművelési miniszternek a többtermelést előmozdító intézkedésekért. Az ipari árakat túlmagasaknak mondotta.

Rajnis Ferenc (Imrédyista) állást foglalt az ellen a nézet ellen, amely a magyarság kis nép mivoltát hangoztatja. Szerinte a magyarság problémája nem azonos az északi, nyugati, vagy déli kis nemzetek problémáival.

Bencs Zoltán (MÉP) hangoztatta, hogy minden nemzetiségnek és felekezetnek megvannak a törvényben biztosított jogai. Ha felismerjük történelmi feladatunkat és küldetésünket, nyugodtan szembenézhetünk minden viharral.

Pándy Antal (Imrédyista) főként gazdasági szempontokból szólott a megajánlási vitához.

Vitéz Törs Tibor alelnök a házszabályok értelmében ezután a megajánlási törvényjavaslat vitáját bezártnak nyilvánította. Feltett kérdésére a ház a javaslatot általánosságban elfogadta.

Az általános vita során Bakay László határozati javaslatot tett, amely szerint kérte, hogy a kommunizmus alatti munkás és katonatanács tagjait ne választhassák be a törvényhozásba, vagy ha már megválasztották, vonják meg tőlük mandátumukat. A határozati javaslatot a ház elvetette.

Ezután a ház a megajánlási törvényjavaslatot részleteiben is elfogadta. Törs Tibor alelnök azután a ház ülését néhány percre felfüggesztette; majd annak újból való megnyitása után a ház tudomására hozta, hogy vitéz Koráni Elemér képviselő és társai Csorba János képviselő ellen irásban összeférhetlenségi bejelentést adtak be. A bejelentést az állandó összeférhetlenségi bizottsághoz tették át. Az elnök ezután napirendi javaslatot tett, amely szerint a ház legközelebbi ülését pénteken délelőtt 10 órakor tartja meg. Napirendre

több törvényjavaslat tárgyalása szerepel. Incze Antal és vitéz Imrédy Béla a napirendi javaslat kiadását kérte olyan értelemben, hogy a miniszterelnök legutóbbi beszédének a kormány külpolitikai programjára vonatkozó részét is tűzzék napirendre. A miniszterelnök ebben a beszédében hivatkozott a külügyminiszter korábbi felszólalására, amely a kisnemzetek

problémájával foglalkozott. Ezzel kapcsolatban méltatlanul érte őket a miniszterelnök részéről az a vád, hogy nem tapsoltak akkor, amikor a külügyminiszter ezzel a kérdéssel kapcsolatban tett megállapításokat.

Csorba János személyes megtámadtatás címén szólalt fel, de mert személyes támadásba ment át, a szót megvonták tőle.

A „Szent László” levante kiképzési év ünnepélyes kihirdetése Nagyváradon

Déli levanteink, jövőnk ifjú letéményesei nagy ünnepségre készülnek. December 19-én nagyszabású ünnepség keretében történik meg „Szent László” oltalma alatt a levante kiképzési év kihirdetése. Az elmúlt évben Kolozsvárott Mátyás király oltalmában történt hasonló ünnepség s ezt minden évben megrendezik valamelyik történelmi nagyságunk oltalma alatt.

A nagyszabású levante ünnepség előkészítő bizottsága, tegnap este Arany Paskál János premontrai kanonok, elnök vezetése mellett a Levante Othonban értekezletet tartott. Az elnökön kívül megjelentek: Hornung János, Oláh Ernő, Mayer István, Geréb Árpád, Csicsmányi Jenő és Belényessy István csapatparancsnokok és beható tárgyalás során megbeszélték az ünnepség műsorát, majd különböző bizottságokat alakítottak. Az ünnepség a r. katolikus

Székesegyházban kezdődik s a Szent László-téren, majd a színházban folytatódik. A városi ünnepre lejön többek között a budapesti központi levante színjátszó együttes és a szimfonikus zenekar, amely már egy alkalommal elragadtatta játékaival Nagyvárad közönségét.

A propaganda és sajtóbizottság a következőképpen alakult Geréb Árpád, Hornung János, Papp György, Páczay László (Néplap, Magyarlap), Halmay Árpád (Estilap), Jakabovits Elemér (Nagyvárad).

A minden vonatkozásban nagyszabású levanteünnepség részletes ismertetésére visszatérünk. Arany Paskál János irányítása mellett a különböző bizottságok naponként érintkezésben vannak egymással, hogy körültekintendő és lelkes munkásságukkal felelhetlenné tegyék Nagyvárad számára a december 19-iki fényes levante-ünnepséget.

Faelosztás november 14-én és 15-én

Értesitem a város közönségét, hogy a folyó évi november hóra esedékes 200 kg. tűzifamennyiség folytatódólag szétosztását a következőkben szabályozom. Mindazon fehér faellenőrzési lappal rendelkezők, akik november havi 200 kg. fajarandóságukat nem kapták meg, az alatti kereskedőknél átvehetik. A famennyiséget legkésőbb 18-ig ki kell váltani, mert az ezután jelentkezők kérelmét a kereskedők nem vehetik figyelembe.

Folyó hó 13-án, hétfőn:

Bihar faterlepen: Mezey Mihály, Gát utcák.

Hatvany faterlepen: Teleki utca 1—27. házzámig.

Heiler József faterlepen: Vitéz-u. 1—31. házzámig.

Dr Grosz faterlepen: Szacsvey-u. 80-tól végig.

Kovács István faterlepen: Damjanich-u. 1—14. házzámig.

Dr Lillin faterlepen: Velence p. u.: Szacsvey-u. 67—79-ig.

Bogner József faterlepen: Teleki-u. 28—31. házzámig.

Vitéz Tarr faterlepen: Rulikovszky-ut, Szaniszló-út 1—12. házzámig.

Vlád Sándornál: Damjanich-u. 14—22-ig

Özv. Ungváry Gergelyné faterlepen: Városliget-u. 6-tól végig, Bunyitay liget.

Pallós faterlepen: Békéscsaba-u., valamint Szaniszló-u. 26—36. házzámig.

December 14-én, kedden:

Csikós faterlepen: Ritoók Zsigmond, Szilágyi Dezső-u. 1—24. házzámig.

Erdélyi Fa- és Szénkereskedelmi R. T. faterlepen: Hitler Adolf-utca 31—43.

Gergely faterlepen: Kőbánya, Ezredévi Emléktér 1—32. házzámig.

Hajdu István faterlepen: Hitler u. 44-től 50. házzámig.

Heller József faterlepen: Timár-u. 4-től végig, Szilágyi Dezső-u. 25-től végig.

Dr Grocz faterlepen: Teleki-u. 32—76. házzámig.

Lévay Erzsébet faterlepen: Huszár-u., valamint Timár-u. 1—3-ig.

Ludwig faterlepen: Hitler Adolf-u. 51-től végig, Sal Ferenc-u. 1—12-ig.

Pallós faterlepen: Kaszárnya, Bethlen Gábor utcák.

Dr Lillin faterlepen: Teleki-u. 77-től végig, gróf Bethlen fasor.

Szabó Sára faterlepen: Ezredévi Emléktér 33-tól végig.

Vitéz Tarr faterlepen: Vitéz-u. 51-től végig, Luther Márton, Damjanich-u. 23-tól végig.

Topa Antal faterlepen: Rimanóczy-utca.

Tyuskay faterlepen: Tisza Kálmán-tér, Schubert, Széchenyi-tér 1—2-ig.

Özv. Ungváryné faterlepen: Lakatos, Pál és Sal Ferenc utca 13-tól végig.

Ludányi faterlepen: Himffy, gróf Tisza István ut 1—38. házzámig.

Kovács István faterlepen: gróf Tisza István-út 39-től végig, Vitéz-u. 32-től 50. házzámig.

December hó 15-én, szerdán:

Dr Lillin faterlepen: Széchenyi-tér 3-tól végig, Iványi Ödön, Szaniszló 13—19. házzámig.

Vitéz Tarr faterlepen: Nagy Sándor, Szaniszló utca 20—26-ig.

Özv. Ungváryné faterlepen: Sztaroveszky, Rákóczi Ferenc.

Pallós faterlepen: Szaniszló-u. 37-től végig Hitler u. 1—30-ig.

Értesitem a város közönségét, hogy a közellátási ügyosztály a folyó évi november hóra esedékes tűzifakiutalást a Horthy Miklós-út kivételével a mai napon közzétett hirdetémmel befejezte. Az elmaradt Horthy Miklós-uti kiosztást póthirdetémmel fogom a helyi lapokban közölni.

Egyben értesitem az érdekelteket, hogy a december havi szükséglet kiosztását is meg fogom kezdeni és a kiosztás sorrendjét és mennyiségét a helyi lapokban fogom közölni.

Végül ismételtlen felhívom a város közönségét, hogy fenti 200 kg. tűzifán kívül a szénkereskedőknél mindenki 50 kg. szénét vásárolhat november havi járandósága címén folyó hó 13-ig. Folyó hó 13-a után a kereskedők csak a decemberi fejadagot megállapított 50 kg. szénét szolgáltatathatják ki, a novemberi fejadagot e naptól kezdve nem adhatják ki.

Nagyvárad, 1943. december 10.

Dr Soos, s. k., polgármester.

*****

Smuts: Oroszországban rendkívüli dolgok alakulnak ki

Lisszabon. (MTI.) Londoni jelentés szerint Smuts tábornok csütörtökön reggel repülőgépen Délafrikába utazott. A tábornok az új délafrikai parlament első ülése után ismét visszatér Londonba, majd onnan az Egyesült Államokba és Kanadába utazik Roosevelt és Mackenzie King meghívására.

Kairó. (Bud. Tud.) Smuts délafrikai miniszterelnök újságírók előtt kijelentette, hogy a legutóbbi héten beláthatatlan horderejű, történelmi jelentőségű események játszódtak le. A jövő év előreláthatóan az emberiség történetének döntő éve közé tartozik. A végső győzelemhez az út még hosszú és még nehéz harcok lesznek. Csak kevés állam tartja magát távol a háborútól és ezek is felvetik a kérdést, hogy vajjon helyes volt-e? A kialakuló események valószínűleg évszázadok óta történt események legjelentősebbjei lesznek. Ebben az évben érjük meg remélhetőleg az utolsó háborus karácsonyt. Angliában új szellem él és Oroszországban rendkívüli dolgok alakulnak ki. Azt hiszik, hogy valami nagy dolog készül, nagyobb, mint eddig bármilyen esemény.

*****

Kávéházakban és vendéglőkben kérjék a „MAGYAR LAPOK”-ot.

Továbbra is nehézségek mutatkoznak a tej- és faellátás terén

288 drb sertést vágta le városi közfogyasztásra

(Nagyvárad.) A város népjóléti munkájának novemberben a következő eredménye mutatkozott:

A városi népkonyha az elmúlt hónapban kiadott 3000 adag ebédet. Ugyanezen idő alatt a napközi otthonok kiosztottak 5600 adag ebédet, ugyanannyi reggelit és uzsonnát.

A Közjóléti Szövetkezetben az elmúlt hónapban jegyezték le 10 drb üzletrészt, 20 pengő értékben. November 30-án a szövetkezet pénztárkészlete 5,576.15 pengő volt.

Közélemezési helyzetkép

Liszt: A november havi kiutalt liszterménység 8.394 q. Ebből nullás liszt 2.250 q., kenyérliszt pedig 6.140 q. volt. A kiutalt mennyiség a szükségletet fedezte. November hónapban a város sem zab, sem korpa, sem más erőtakarmány kiutalásban nem részesült.

Petroleum: November hóra a város 30.000 kg. petrolium kiutalást kapott. Világítási célra családönként 2 liter petroliumot adtunk ki.

Lábbeli: November hónapban kiadtunk 613 pár mértékutáni cipőre, 1453 pár kész lábbelire, 1247 pár fejelésre és 3231 pár talpalásra jogosító utalványt. A kiutalásnál túllépés nem történt. Központi ellátás alapján 38 pár fejelésre és 9 pár talpalásra jogosító utalványt adtunk ki.

Cukor: Fejadag fogyasztásra az elmúlt hónapban 60.100 kg. cukrot utaltak ki. Ez a mennyiség a szükségletet fedezte.

Tej: November hónapban az OMTK helyi kirendeltsége az 5 éven aluli gyermekeket és a féldion túl lévő terhes anyákat látta el tejjel. Ezeknek a részére kiadott a hivatal 3.458 tejjegyet, melyre fejenként 1/2 liter tejet kellett volna kiszolgáltatni. A kirendeltség azonban készlet hiányában csak 2 del. tejet tudott egy-egy jegyre kiadni. A tej-jeggyel bírók november hónapban 10 dkgr. vaj juttatásban is részesültek. A tejellátás tekintetében, készlethiány miatt, nehézségek mutatkoznak.

Sertés- és zsiradék: A város zsiradék szükséglete az elmúlt hónapban 24.000 kg.-ot tett ki. Városi közfogyasztásra 288 drb sertést vágta le. Valamennyi magánvásárlásból származott. A minisztérium zsiradék kiutalását novemberben nem kaptuk meg. A levágott 288 drb sertésből kitermeltek összesen 6.119 kg. zsírt, mely mennyiségből a 8040-1941. M. E. számú rendelet értelmében 1.152 kg. zsírt kellett beszolgáltatni. Magánosok részére november hónapban

732 drb sertésvágási engedélyt adtunk ki.

Tüzipifa: November hónapban a tüzipifa-ellátás terén az előző hónapokban mutatkozó nehézségek fennállottak, sőt fokozódtak. A város területére csak 11.000 ürköbméter fa érkezett. A megállapított 240.000 ürköbméterből november végéig a földművelésügyi minisztérium jóváhagyott 222.407 ürköbmétert, melyből eddig

230 ezernél több nő él Magyarországon, mint férfi

A 139 száz éven felüli közül 44 férfi és 95 nő

A Központi Statisztikai Hivatal érdekes adatokat tett közzé a legutóbbi népszámlálás nyomán Magyarország lakosságának korszerinti megoszlásáról. Az 1941. évi népszámlálás 14.679.573 lélekben állapította meg az ország népességét; ebből 7.225.260 a férfi és 7.454.313 a nő. Ezek szerint tehát mintegy 230.000-rel több nő él az országban, mint férfi. A 15 évnél fiatalabb korosztály a lakosság 27,7 százalékát teszi ki, 15-59 év közöttiek aránya 62,2 százalék, míg a 60 évesek és azon felüliek aránya 10,1 százalék. Ez annyit jelent, hogy Magyarországon a 15 éven aluli gyermekek száma 4.005.589, ebből 2.054.969 a fiú, 2010.620 a

leány. Érdekes tehát, hogy a leánygyermek száma több, mint 44 ezerrel kevesebb az országban. Ugyanez a számszerű csökkenés folytatódik a leányoknál egész a 39 éves korig bezárólag. Viszont 40 éven felül már lényegesen magasabb a nők száma, mint a férfiaké. Ez még a múlt világháború eredménye. 60 évtől felfelé is több a nő Magyarországon, mint a férfi.

Szépszámmal vannak még matuzsálemkorú egyének is az országban. 90-100 év közötti lakos 6177 van, még pedig 2235 férfi és 3942 nő. 100 éven felüli egyén 139 él Magyarországon és pedig 44 férfi és 95 nő. (Magy. Tud.)

Mindössze 3 vagon burgonya érkezett novemberben a váradi piacra

Helyzetjelentések a közigazgatási bizottság november havi beszámolójáról

(Nagyvárad.) Csütörtökön délután 5 órakor tartotta meg a város közigazgatási bizottsága rendes havi ülését, dr Hlatky Endre főispán elnöklésével. Az ülésen dr Csapó Ferenc polgármesteri titkár felolvasta a polgármesteri jelentést a város közigazgatásának elmúlt havi állapotáról. (A terjedelmes jelentés kiemelkedőbb pontjait lapunk más helyén közöljük. Szerk.)

Az elsőfoku iparhatóság 14 képet kért, 11 engedélyhez kötött 16 kereskedői, 5 egyéb, szabad iparra jogosító, összesen 46 darab iparjogosítványt adott ki.

A piacokra az elmúlt hónapban összesen 3 vagon burgonya érkezett, ezenkívül a falusi termelők is hoztak be, de burgonyában kereslet alig van úgy, hogy a felhozatal a szükségletet teljesen fedezi.

Rácz Vali! Rácz Vali! Rácz Vali!

ezt hallani most Váradon mindenütt. Mindenki e ragyogóan szöke, kiváló magyar filmsztár és dívoz egyvelien váradi fellépéséről beszél.

December 14-én este

a Reformatus Kulturpalota koncerttermében ott lesz egész Várad, hogy gyönyörködjék Rácz Vali előadó művészetében. Zongorán Dr. Veress Nándor, a leg fiatalabb magyar zongoraművész kíséri.

Jegyek 1-10 pengőig elővételben minden d. u. 3-6-ig a Nagyvárad kiadóhivatalában kaphatók.

A polgármesteri jelentés tudomásul vétele után, a közigazgatási bizottság tagjai adták elő jelentéseiket.

A tisztifőorvosi jelentés a természetes szaporulat emelkedéséről számol be. Összesen 46 korcsmát, pékséget és cukrászdát vizsgáltak felül és 218 esetben szálltak ki hívásra. A mentők 103 esetben vonultak ki. A hivatal 1416 személy részére cukrot, 549 személynek pedig tejet utalt ki. Jelentésében a tisztifőorvos megjegyezte, hogy a nagy tejhány miatt 1 liter tej helyett, 2-3 decit tudtak az egyes személyeknek juttatni. Ez a helyzet igen súlyos.

Az ügyészség jelentése szerint a kir. ügyészség fogházában 233 rab van őrizet alatt.

A pénzügyigazgatóság jelentése szerint az idei befizetés meghaladja a 2 millió pengőt, a múlt évihez viszonyítva.

A tanfelügyelőség jelentése arról számol be, hogy az iskolák látogatása november hónapban rendezetesen megkezdődött. Tüzelőfával az iskolák 1944 február 1-ig el vannak látva. Az iskolákban elrendelték a viadó- és légo. megszervezését.

Az államépítéssel jelentése szerint december 15-én ünnepélyesen átadják a 4-es számú állami műutat a forgalomnak. A körösparti részen 4000 négyzetméter beépített utat adható át a forgalomnak.

A rendőri jelentés szerint november hónapban 385 büntügyet írtattak, kihágási ügyet pedig 309 esetben. Ezekből légo. kihágás 75 volt. Internáltak 1 egyént, rendőrhatalmát alá helyeztek 6 személyt. A városban 6 párt működik. Utlovélet 14 személynek adtak ki.

A közigazgatási bizottság ülését, a jelentések meghallgatása után, dr Hlatky Endre főispán berekesztette.

HIRDETÉS

A Nagyvárad és Vidéke Ipartestület Ruházati és Textil Iparosok szakcsoportja értesíti tagjait, hogy a december havi éremkiutalást megkezdte.

Egyben felhívjuk a szücsiparosok figyelmét, hogy a szücszakosztályi tagsági könyvet mindenki hozza magával, a tagsági díj kifizetése végett.

A „Központi” Cukrászda és Espresso

színház mellett

szombaton reggel megnyílik!

Szűcsiparosságával, parfais specialitásokkal, sandvichekkel, kenyerc falatokkal várja kedves vendégeit

VERES IMRE cukrászmester

A Székelyföld iparos és kereskedő társadalmának anyaországához való feltétlen hűségéről és ragaszkodásáról biztosította a miniszterelnököt

Marosvásárhelyről jelentik: (MTI) A négy székelyföldi vármegyei ipartestületi és kereskedő társulatai a székelyföldi kereskedelmi és iparkamara nagytermében értekezletet tartottak.

Az ülésen Bíró József dr. miniszteri biztos javaslatára üdvözlőtáviratot küldöttek Kállay Miklós miniszterelnöknek és ebben köszönetet mondanak Erdély népsért mondott képviselőházi beszédéért és a délerdélyi magyarságról mutatott látározott fellépéséért. A távirat biztosítja a miniszterelnököt a Székelyföld iparos és kereskedőtársadalmának az anyaországához való feltétlen hűségéről és ragaszkodásáról.

Országos értekezletet tartott a Hadigondozó Szövetség

Budapestről jelentik: A Magyar Távirati Iroda jelenti: Kállay Miklós miniszterelnök feleségének elnökletével működő Hadigondozó Szövetség tegnap délelőtt országos értekezletet tartott. Kállay Miklós né rámutatott arra, hogy az értekezlet főcélja a vidéki szervezeteknek minél tökéletesebb bekapcsolása a hadiárvákat segítő munkába. A hadigondozottak életszínvonalának emelését csak úgy lehet megfelelően végezni, ha mindnyájan feladatokat vállaltunk. Főleg a magyar asszonytársadalomnak kell ebben a munkában közreműködni.

90 százalékkal emelkedett a székelyföldi középiskolák tanulójának száma

Marosvásárhelyről jelentik: (MTI) A székelyföldi közép, középfokú és szakiskolák igazgatói értekezletet tartottak Marosvásárhelyen. Az értekezleten Rózsa József dr. tankerületi főigazgató beszédében rámutatott arra, hogy a felszabadulás óta a székelyföldi középiskolák tanulójának száma mintegy 90 százalékkal emelkedett. Különösen nagy a növekedés a gazdasági szakiskolákban. Ezzel szemben a gimnáziumokban némi csökkenés tapasztalható. Az értekezleten a megnyitótól után Takács Béla székelykeresztúri tanítóképzőintézet igazgatója és Pataki József, a csíkszeredai katolikus gimnázium igazgatója tartott előadást nevelésügyi kérdésekről.

Elmaradt a csütörtöki szabadegyetemi előadás

A Szabadegyetem december 9-i előadása dr. Vasady Béla debreceni egyetemi tanár megbetegedése miatt elmaradt. A legközelebbi előadásra december hó 16-án, a jövő hét csütörtökén kerül sor, amelyen Kiss József tankerületi kir. főigazgató Magyar ember, magyar jellem címen tart előadást. Ezzel az előadással a Szabadegyetem I. féléve bezáródik. A II. félév január hó 20-án indul Sik Sándor megyei egyetemi tanár magyar irodalmi tárgyú előadásával.

Hlatky Endre főispán mond megnyitó beszédet a Filharmóniai Társaság hétfői bemutatkozásán

Nagyvárad, december 10. A nagyváradai Filharmóniai Társaság hosszú szünetelés után, teljesen újjászervezve, hétfőn, dec. 13-án este 7 órai kezdettel tartja bemutatkozó hangversenyét a Református Kulturpalota nagytermében. A hangversenynek, amely új zenei élet megindulását jelenti Nagyváradon, különös jelentősége van a város művészeti életében s ennek kihangsúlyozására Hlatky Endre főispán tartja ezalkalommal a megnyitó beszédet. A hangverseny keretében Ország Tivadar, a Zeneművészeti Főiskola tanára és Antal Ilona zongoramű-

vésznő is közreműködik.

A Filharmóniai Társaság, amely rövid kéthónapi szervező munka eredményeként már mintegy 50 zenésztágot számlál, sorozatosan fogja zenei estjeit megrendezni az évad folyamán s minden alkalommal országos hírv művészek közreműködésével igyekszik majd a közönség fokozott érdeklődését felkelteni. Egyidejűleg széleskörű szervező munka indul a Filharmóniai Társaság megerősítésére s így megvan a remény arra, hogy zenei téren is megindul végre Nagyváradon az a munka, amit a város művelői érdekei megkívánnak.

Három hónapi fogházat halászt ki magának a „fekete halász”

Társát csak 1 hónapra ítélte el a törvényszék

(Nagyvárad.) A Sebes és Fekete Köröst csatorna köti össze. A csatorna halastavakat táplál vízzel. A halastavak és a csatorna az egyik tőgazdaság tulajdonát képezik. Hivén, hogy a csatorna szabad halászás területe, egy éjjel Cs. Tóth Károly és Balogh Ambrus gazdák kimentek halászni. Tizenegy óra tájban arra haladt ellenőrző körülny a tőgazdaság segédtisztje, Forrai István. Meglátta a tilosban halászókat, mire ijesztő lövést adott le. A halászok megrémülve elhajították a halászsákmányt és futásnak eredtek. Elfogták őket s a kir. ügyészség vádja alapján a nagyváradai törvényszék büntető egyesbírája elé kerültek.

Itt védekezésül azt adták elő, hogy tudomásuk szerint a csatorna nem

volt magántulajdon és csak a lövéstől ijedtek meg azon a bizonyos éjszakán, lelkiismeretük nyugodt volt.

Forrai előadta, hogy tettenéreskor az elfogott gazdák nál 30-40 kg. halat, főleg nemesített német pontyot találtak, amely a Körösben nem is él, de a halastavakba, meg a csatornába nem is úszhat fel a zárógátak és drótháló miatt. Valomásra megeskették.

A részleges tagadásban levő Cs. Tóth Károlyt 3 hó, míg Balogh Ambrust 1 havi fogházra ítélte a bíróság és elrendelte a bűnjelket — a halak kiadását a sértettnek.

— Na, hiszen jó rothadt s bűdös lehet már az a bűnjel — morfondírozott magában a segédtiszt, aki nem igen örült a bűnjel kiadásának.

Hétfőn megkezdik Nagyváradon a tojáskiosztást

Nagyvárad thj. város polgármestere 6727—1943. k. é. szám alatt az alábbi hirdetményt adta ki:

Értesítem a város közönségét, hogy folyó hó 13-tól a Közélelmezési Hivatal megkezdik a tojás-kiosztást. A tojást a város lakossága a közellátási szelvényre veheti át. Folyó hó 13-tól, folyó hó 19-ig terjedő hétre személyenként egy darabot a közellátási szelvény IX. sz. (római kilenc sz.) kockájára szolgáltatathat ki a tojás-elosztó.

Folyó hó 13-tól kezdve a következő elosztóknál kapható:

Dr. Pávó Pálné Mezei Mihály-utca 1. Piac-tér 7. sz. üzletében, a zsidó hitközség Mussolini-téri épületében és Váradai Zsigmond-u. 38. sz. a.

Fila Juliánna, Mussolini-tér, Nagypiac.

Szima György, Mussolini-tér, Nagypiac.

Özv. Flick Kálmánné, Mussolini-tér, Nagypiac.

Özv. Pápa Zsigmondné, Mussolini-tér, Nagypiac.

Balogh Juliánna, Mussolini-tér, Nagypiac.

Nikita Aurélné, Úteg-u. 2.

Vásárhelyi Jánosné, Szálka-u. 16.

Albert Mihályné, Teleki Pál-u. 39.

Özv. Bondár Imréné, Teleki Pál-utca 49.

Szik Irma, Szent János-u. 15.

Deák János, Szent János-u. 30.

A további fejadagot és a következő hétre szóló érvényes szelvény számát a helyi lapokban fogom közölni.

Felhívom az elosztó kiskereskedőket, hogy folyó hó 11-én, délelőtt 9 órakor a Közélelmezési Hivatalban a tojás-utalványok, valamint a szükséges utasítások átvétele végett jelentkezzenek. A később jövő utalványait megsemmisítem.

Nagyvárad, 1943. december 9.

Dr. Soós s. k., polgármester.

Szolgáltató gyógyszertárak:

II. CSOPORT:

ARANYAS gyógyszertár, Szt László tér 6. (M. Kain E.) 25-74.

FEHÉR KERESZT gyógyszertár Rákóczi-u. 2 (Pakala Gy.) 14-46.

SZENT LASZLÓ gyógyszertár, Szent István-tér 1. (K. Hegedűs I.) 19-29.

MEGVALTO gyógyszertár, Gróf Teleki Pál-u. 55. (Németh L.) 32-61.

Ülést tartott a 42 tagú országos bizottság és a 36 tagú honvédelmi bizottság

Budapestről jelentik: (MTI) A 42 tagú országos bizottság csütörtökön délután ülést tartott vitéz Purgly Emil elnökletével. A bizottság letárgyalta a m. kir. miniszterium rendeletét az országos nép- és családvédelmi alapot, valamint a légitámadások kártalanítási alapját az állami közadókól megillető javadalmaszról. Vásáry István hozzászólására Reményi-Schneller pénzügyminiszter adott választ, majd a bizottság a rendeletet tudomásul vette. A bizottság letárgyalta a m. kir. miniszterium rendeletét a miniszteri felülvizsgáló és egyeztető hivatal megszűntetéséről. A bizottság a rendeletet hozzászólás nélkül tudomásul vette.

A MTI jelenti: A 36 tagú országos honvédelmi bizottság letárgyalta egyes munkavállalóknak illetve hozzátartozóiknak légitámadás esetére járó javadalmaszáról, a villamos energia, valamint a gáz felhasználásának korlátozásáról, az iparban, kereskedelemben és bányászatban alkalmazott munkások december havi gyermeknevelési pótlékának felemeléséről szóló kormányrendeletét.

Jóteknycélú Karácsonyi Vásárt rendez a velencei Asszony-csoport

A váradvelencei egyházközségi Asszonycsoport Szt. Erzsébet közönsége Népművelési műsoros előadások keretében december 11., 12., 13., 14. és 15-én jóteknycélú karácsonyi vásárt rendez a váradvelencei római kat. kulturházban (Mátyáskirály-ut 75. sz.) Ünnepeles megnyitást 11-én, szombaton este 7 órakor. A megnyitó beszédet dr. Gyapay László h. polgármester mondja. Látogatható a vásár mindennap d. e. 9 órától este 10 óráig. Az ünnepeles megnyitón kívül minden este a Népművelés keretében szórakoztató és oktató előadások lesznek. Izletes dísznótoros vacsora esténként. A szeretetadományokból befolyt jövedelmet a szegény gyermekek téli felruházására fordítjuk. Ünnepeles bezárás 15-én, szerdán este.

Milyen munkalehetőségeket kínál a Munkaközvetítő?

(Nagyvárad.) A nagyváradai m. kir. Állami Munkaközvetítő Hivatal (Szilágyi Dezső-u. 28. Telefon: 25—76.) 1943. évi december hó 9-én kelt kimutatása szerint, az elmúlt héten elhelyezett 35 egyént.

Jelenleg foglalkozást kaphatnak:

1 asztalos, 5 bádogos, 1 borbély, 1 lakatos, 2 szabó, 3 szolgálkifutó, 1 szövönő, 8 állandó háztartási alkalmazott, 3 mindenes főzőnő, 2 szakácsnő, 2 szállodai segédmunkásnő, 8 bejárónő, 1 gyermekleány, 1 nelenő, 3 mosogatónő.

Foglalkozást keresnek:

8 ipari szakmunkás, 14 gyári, betanított és egyéb segédmunkás, 4 kereskedősegéd, 1 tisztviselőnő, 5 bejáró takarító, 4 állandó háztartási alkalmazott, 2 szakácsnő, 1 nevelőnő.

Foglalkozást kereső szakmunkások: Gépész 4, kályhás 1, kárpitos 1, kovács 1, kőműves 1.

A közvetítés teljesen ingyenes.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZÉCHÉNYI DEBES-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Atnyújtotta megbízólevelét a Kormányzó Urnak az olasz követ. A MTI jelenti: A Kormányzó Ur Ófőméltósága ma délután bemutatózó kihallgatáson fogadta Casertanot, az olasz szociális köztársaság követét, aki atnyújtotta megbízólevelét és elődének visszahívó levelét. A Kormányzó Ur elbámulgatott a követvel.

Szétszórtak egy kommunista bandát a Balkánon. Berlinből jelentik: (MTI) Mint a Német TI értesül, egy önkéntes kozák hadosztály részei a Balkán nyugati felén a Sunja völgyében, harcra kényszerítettek és széjjelszórtak egy kommunista bandát. A kommunisták vesztesége több mint száz halott. A kommunista csoport maradványait, amelyeket a hegyek közé menekültek, a kozákok üldözik.

MENEMENDZSOGLU FOGADTA A TENGYELY SAJTÓJÁNAK KÉPVISELŐIT. (MTI.) Menemendzsoглу külügyminiszter előtt, aki szerdán a török és szövetséges sajtó képviselőit fogadta, csütörtökön a sajtófogadáson a német, román és japán lapok képviselői jelentek meg. A külügyminiszter utalt teheráni nyilatkozatára, majd részletesen válaszolt több kérdésre.

Szabó Lőrinc átvette az első Csokonai-díjat. Szerdán délután adták át Debrecenben Szabó Lőrincnek, a kiváló költőnek az első Csokonai-díjat. Az 1000 pengős irodalmi díjat Debrecen városa olyan író megjutalmazására alapította, akit erre írói művei a Debrecenhez való tartozás dokumentálása alapján érdemessé tesznek. A Csokonai Kör ünnepségén Hankiss János államtitkár adta át Szabó Lőrincnek a jelentős irodalmi jutalmat.

NÉMET KULTURFIM MATINÉ vasárnap délelőtt 11 órakor a Belvárosi mozgóban.

Macalik képkiallítása
 a Széchenyi-téri kioszkban még december 19-ig nyitva

„SZÓL A KAKAS” címen a napokban kerül a nagyközönség elé a Baromfienyésztők Szövetkezete filmje, amely új utakon haladva mértőldkövet jelent a propagandafilmek történetében. A csibe fejlődésének bemutatása a tojásban a modern fényképezés csodája! A film minden egyes kockájából — egyetlen egy sem készült műteremben — magyar levegő árad s a magyar tájak tündéri szépsége bontakozik ki. A bronzszínű pulyka, — habfehér libanyájak, a baromfivilág színes seregének látványa felejthetetlen élmény. Pompás meséje mindvégig leköti a nézőt és észrevétel nélkül oktat. Szépség, szórakozás, tanulság ez a film!

Az alhali szervek megbetegedéseinek kezelésében a természetes „Ferenc József” keserűvíz, mint gyors, biztos és rendkívül enyhe hatású hashajtó, már emberöltők óta kiváló sikerrel alkalmazták. Kérje meg orvosát!

MIHAILOVICS ÉS A NÉMETEK. Stockholmból jelentik: (MTI.) Mihailovics tábornok a Dagens Niher zürichi tudósítójának üzenetet küldött, amely szerint nem igaz, hogy csapatai együtt harcoltak volna bármikor is a német, olasz, bolgár vagy Nedics-féle csapatokkal. Ha a partizánok továbbra is Péter királlyal hivatalosan ellentétes álláspontot vallják magukat, ellenségnek tekintik őket.

December 31-én több bélyeget kivonnak a forgalomból. A postaigazgatóság közlése szerint december 31-ével kivonják a forgalomból a következő postabélyegeket: A Sacra Corona felirátú 1, 3, 4, 5, 6, 8, 10, 12 és 16 filléres Szent Istvánt ábrázoló 20 és 24 filléres, a Patrona Hungariae-t ábrázoló 25 és 80 filléres, a hósi halált halt Kormányzóhelyettest ábrázoló lilaszínű 20 filléres felárú, 30 fillér névértékű repülőbélyeget. (Magy. Tud.)

MIKLÓS NAPJÁN címmel a Kormányzó Ur Ófőméltósága névünnepe alkalmával tartalmas vezércikket közöl a Magyar Katonaujság legújabb száma. „Fegyver, fegyver, fegyver kívántatik és jó vítézi elhatározás” című cikkében csatai Csatai Lajos vezérezredes, m. kir. honvédelmi miniszternek a honvédelmi tárca költségvetési vitája során elhangzott nagyhatású beszédét ismerteti. Ezenkívül Szent Borbáláról, a tüzekek védőszentjéről, a magyar-német katonaválogatott mérkőzéséről, a honvédség új fegyverneméről, a rohamtüzérségről és a végbeli vitézekről közöl számos képpel díszített érdekes leírásokat a legújabb Magyar Katonaujság. Ára — a Képes Tábori Ujsággal együtt — 10 fillér. Mindent megvásárolható.

Prima kivételű arany és króm svájci órák **ÁCS TIBOR** Nagy választékban valódi és hamis ékszerek. Nagyvárad, Széchenyi tér 6. szám. Alkalmi és ünnepi ajándéktárgyak! Ékszer- és óra javítások! Olcsó karácsonyi ajándékvásár!

KINEVEZTÉK AZ OLASZ LAPOK FŐSZERKESZTŐIT. (MTI.) A (NTI): A népművelési minisztérium közzétette az olasz napilapok ujonnan kinevezett főszerkesztőinek névsorát. A Giornale d'Italia új főszerkesztője Guglielmotti, aki régebben a Tribuna főszerkesztője volt és a Nemzetközi Ujságíró Szövetségnek Egyesületének elnöke. A Messagero új főszerkesztője Spampinato, a Popolo di Romáé Scardaoni, a Tribunaé Srtui, a Piccolóé Sana Maria, a Giornale di Siciliaé Eina, a Stampapé Pettinato, a Seráé Manunto. A Luce olasz filmvállalat elnökévé Taromát nevezték ki.

Napi 4 cigarettát kapnak a dohányosok Horvátországban. Zágrábról jelentik: (MTI) Horvátországban a napi cigaretták fejadagot hatról négyre, illetve a dohányfejadagot hat grammról négy grammra szállították le.

VÁLTOZÁSOK VÁRHATÓK A FINN KORMÁNYBAN. Helsinki. (MTI.): A stockholmi sajtó tudni véli, hogy Fagerholm finn népművelési miniszter a közeljövőben lemond. Finn mértékadó körökben szintén hangzóztatják, hogy a lemondásra számítani lehet. Helsinki-i vélemény szerint a lemondásnak kétségtelenül nagy visszhangja támadna a politikai életben, mint hogy Fagerholm miniszter az északi politika legfontosabb képviselője a finn kormányban.

KORONA Filmszínház
Aranypáva
 Páger Antal minden eddigit felülmuló hatalmas sikerű filmje
 Szerepel még: Sulyok Mária, Somlay Artur, Sellay Alice
 Fáy Béla, Pethes.

BELVÁROSI: ma bemutató
A leányintézet hősei
 Egy csodálatos szerelem története

BOLDOG JULIÁNNA MÉG EGY ÉVET KAPOTT MÁRIANOSZTRÁHOZ. Nagyvárad, dec. 10. Boldog Juliánna 30 éves, sarkadi születésű nő Szalacson 1942 júliusában Kurucz Balaskó Józsefnétől 8 darab törülközőt és négy asztalterítőt ellopott. Folytatólagosan elkövetett lopás büntette címén emelt vádat ellene a kir. ügyészség és ügyét ma délelőtt tárgyalta a nagyváradai törvényszék. A tárgyalásra fegyőrök kíséretében érkezett Boldog Juliánna, még pedig Márianosztráról, ahol szintén lopásért 3 évi fegyházbüntetését tölti. Boldog Juliánna, aki egyébként már ötször volt büntetve, legújabb bűncselekménye miatt 1 évi börtönre ítélte a bíróság jogerősen.

Rendkívüli minisztertanács Bulgáriában

Szofia. (MTI.) Megbízható hír szerint a bolgár többségi párt ma délelőtti ülése a kormány részére kedvező eredménnyel járt. A helyzet végleges tisztázása valószínűen a hét végére kitoldódik. Szofia. (MTI.) A szobranje tegnap éjszakai rendkívüli titkos ülése után, még az éjjel rendkívüli minisztertanács ült össze. A bolgár többségi pártot ma délelőttre váratlanul összehívták. A kormányzótanács több minisztert és politikust kihallgatáson fogadott.

AZ ACTIO CATHOLICA 120. SZÁMÚ FILMKRITIKÁJA
 „LAJLA”. A lapok küzdelmes vándoréletét bemutató történet, északi népszokásokkal, farkaskalandokkal és a szerelem szálaival átszőve.
 „KÉT CSÓK KÖZÖTT”. Egy törvénytelen fiú sorsa, sivar erkölcsi felfogással.

Választmányi ülés a Magyar Házban. Az Erdélyi Párt olasz I. és II. körzete december 13-án 6 órakor a Magyar Házban tartja rendes havi választmányi ülést.

HAT ESETBEN VOLT NAGYVÁRADON TŰZ AZ ELMULT HÓNAPBAN. Nagyvárad, dec. 10. A közigazgatási bizottság tegnapi ülésén a tűzoltóság novemberi munkájáról az alábbi adatokat közölték: Kivonulás 8, mentőkivonulás pedig 163 esetben történt. A tüzesetek az alábbiak szerint oszlanak meg: Lakótűz 1, műhelytűz 1, tetőtűz 3, istállótűz 1, kéménytűz 2. A tüzesetek károssége: 80.500 pengő, melyből biztosítás révén 50.000 pengő megtérül.

Az Erdélyi Fialatok Köre december 13-án este 7 órakor a Magyar Házban tartja szokásos vitaestjét, amelyen dr. Martsa Dénes tanügyi tanácsos, tanfelügyelő tart előadást.

MŰSOROS ELŐADÁS VASÁRNAP ÉS HÉTFŐN A LEVENTE-OTTHONBAN. Nagyvárad, dec. 10. Nagyvárad város Levente Egyesülete december 12-én, vasárnap délután fél 6 órai kezdettel műsoros ünnepélyt rendez. Bemutatásra került Kodolányi János: Földindulás című színműve. Az előadást hétfőn este 7 órakor megismétlik, amikor a szindarabot a sebesült katonák előtt fogják eljátszani. A nívónak ígérkező ünnepségre szívesen látják a város közönségét.

IPAROSHIREK. A vas- és fémipari szakosztály felkéri azon tagjait, akiknek Andrényi Károly cégnél március, április, május, június és júliusi horganylemezutalványuk van, hogy azok folyó hó 18-ig horganylemezüket okvetlenül vegyék át. A szakosztályon novemberi lemezutalványukat is megkaphatják. — A kovács szakosztály elnöksége értesíti tagjait, hogy folyó hó 12-én d. e. 9 órakor az Ipartestület nagytermében gyűlést tart. Az ügy fontosságára való tekintettel pontos megjelenést kérünk. Elnökség.

Vasvillával szétverte édesapja fejét egy nagykőrösi fiatalember. Kecskemétről jelentik: (MTI) Kása János 66 éves nagykőrösi gazda összevesztett István nevű 28 éves fiával. Az apa vasvillával támadt fiára, de az kicsavarta kezéből a vasvillát és valósággal szétverte apja fejét. Az apa a helyszínen meghalt. A fiu ezután önként jelentkezett a rendőrségen. Bevittek a kecskeméti ügyészségre.

JÓ TETT HELYÉBE JÓT VÁRJ... Nagyvárad, dec. 10. Ellenés Jánosné, Szabó Juliánna, 27 éves, vizesgyáni román asszony ez év augusztus 29-én egy dunyhahuzatot és egy kötenyt tulajdonított el Letye Györgynétől, aki neki szívességből két napra szállást adott. A bíróság egyrendbeli lopás vétségében mondtotta ki bűnösnek Szabó Juliánna és 3 heti fogházra ítélte jogerősen.

A karácsonyi időszakra szabályozták a postaforgalmat

A nagyváradi postahivatal igazgatósága értesíti a közönséget, hogy a karácsonyi és újévi levelezési forgalom lebonyolításának lehetővé tétele érdekében a postahivatalok 1944 január 2. napjáig nyomtatványokból, könyvekből, árjegyzékekből, címzetlen nyomtatványokból, árumintákból, címzetlen árumintákból, továbbá egybeesomagolt küldeményekből egy feladótól legfeljebb 500 darabot vehetnek fel. E korlátozás nem vonatkozik a sürgős természetű nyomtatványokra (időszaki lapokra, gyászjelentésekre, vásári értesítésekre, tözsdéi árjegyzékekre stb. továbbá a karácsonyi és újévi üdvözlésekre).

Nagyvárad thj. város adóhivatala

Árverési hirdetmény

Alulírott városi végrehajtó közhírré tesz, hogy köztartozások fejében lefoglalt ingóságokra az 1923. évi 806. P. M. rendelet 67-69. szakasza alapján az első árverést 1943. dec. 20-án, a másikat 1943. dec. 28-án Szeptember 6-utca 2. sz. alatt kitűzöm.

Árverési feltételek:

1. Az első árverésen az egyes ingóságok csak az esetben kerülnek eladásra, ha az árverezők a becsérték háromnegyed része erejéig tesznek vételi ajánlatot.
2. A második árverésen azonban az ingóság becsértékre való tekintet nélkül, a legnagyobb vételi ajánlattevő birtokába megy át.
3. Az árverés megtartása, vagy megkísérlése esetén a behajtási illeték 8 százaléka.
4. A vételárát azonnal és készpénzben kell fizetni.

Nagyvárad, 1943. december 11.

Mester Mihály végrehajtó.

Rádió-műsor:

SZOMBAT, DECEMBER 11.
Budapest I.

- 8.30 Weidinger Ede szalonzenekara.
- 9.00 Szórakoztató muzsika.
- 10.15 A rádiózenekar műsorából.
- 11.40 Homoródi József előadása.
- 12.10 Melles Béla zenekar.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Szórakoztató zene.
- 15.00 Filmclók.
- 15.30 Szombathy Viktor vidám csevegése.
- 16.10 Látogatás Glatz Oszkár festőművész műtermében.
- 16.20 Orlay tánczenekar.
- 17.00 Magyar nóták.
- 17.50 Hangképek innen-onnan.
- 18.20 Basilides Mária énekel.
- 18.40 Külföldi tájékoztató.
- 19.00 Boldizsár Iván előadása.
- 19.15 A modern tánczene szimfonikus formái.
- 20.10 Csekey István előadása.
- 20.30 Muzsikáló névjegyek.
- 22.40 Ki mit szeret.

Budapest II.

- 15.30 Kis filharmonia.
- 18.05 Az Opraház előadásának közvetítése: Hegyek alján.

Nilgesz-telepen vagy környékén lakó lapkihordót felvesszünk. Jelentkezni lehet a „Magyar Lapok” kiadóhivatalában.

SPORT

Vasárnapi mérkőzésével befejezi a NAC nagyszerű őszi bajnoki idényét

Szurkoló körökben már alig esik valami szó a szerdai balszerencés vereségről, már mindenki a vasárnapi évadzáró csatát emlegeti. Szépszámu nézőközönségre lehet számítani, mert hiszen minden sportszerető ember, látni akarja, miként fejezi be kedvenc csapata, mint őszi bajnok ezt a fordulót.

Az elővételi helyeken már megindult a jegyvásárlás, az előrelátók már idejében biztosították a jobb helyeket és nyugodtan várják a NAC-DIMAVAG találkozót. Természetesen mindenki győzelemre számít, biztosra veszik, hogy 26 ponttal fejezi be a csapat az őszi bajnokságot, sőt a derűlátók még 8 ponttal is álmodoznak, mert az Elektromos-Gamma mérkőzésből a Tromost jósolják győztesnek.

A DIMAVAG mérkőzés előkészületeiről így beszél Roncsa mester:

— A vereség azonban nem vette el a kedvünket, sőt még nagyobb akarással készülődünk a vasárnapi utolsó bajnoki csatánkra, mert a diósgyőriektől szeretnénk elvenni mind a két pontot, hogy 26 ponttal legyünk őszi első, mint ahogy azt már előre megjósoltam. Ez esetben legalább 6 pont tartalék maradna a tavaszi fordulóra.

— A fiukat most már nem vesszük ki a fürdőre, hanem ma délután tartunk az Erzsébet-ligeti pályán könnyű erőnléti edzést és ezzel be is fejeztük a heti előkészítő munkálatakat. A fiuk is átérzik ennek az utolsó mérkőzésnek a jelentőségét és fontosságát, mert hiszen, ha az őszi bajnokságot már nem is lehet tőlünk elvenni, a tavaszra is gondolni kell, de egyébként is az őszi elsőnek győzelemmel illik befejezni a fordulót.

SZINHÁZ

A színházi iroda közleménye:

Bánk bán. Katona József örökbecsű történelmi drámája pénteken este háromnegyed 7 órai kezdettel ismét színpadra kerül Lovassi Klári, Antal Erzi, Kemény Gizzi, Horváth Jenő, Ross József, Barsi Béla, Lendvai Lajossal a főszerepekben.

Feleség. Bókay János nagyszerű vigjátéka szombaton délután egynek 4 órakor, filléres helyekkel kerül színpadra, Benkő Béla felléptével. **Corneillei harangok.** Planquette gyönyörű muzsikájú nagyoperettjét szombaton este mutatja be a színház, bemutató bérlet keretében, Benkő Béla felléptével, parádés szereposztásban. Az előadást Paul Tibor, a rádió karnagya vezényli. A „Corneillei harangok” szombaton, vasárnap délután és este, hétfőn este 6 órakor kerül színpadra. A keddi előadást a rádió is közvetíteni fogja.

December 15-én és 16-án a kolozsvári Nemzeti Színház vendég szerepel a színházban.

Déryné, Széppataky Róza születésének 150 éves évfordulójának megünneplésére december 17-én és 18-án Herczegh Ferenc: **Déryné ifjasszony** című vigjátékát mutatja be a színház. December 17-én bemutató bérlet, 18-án A-bérlet.

HETI MŰSOR:

Pénteken este háromnegyed 7 órakor: **Bánk bán.**

Szombaton délután egynek 4 órakor: **Feleség.**

Szombaton este háromnegyed 7 órakor: **Corneillei harangok,** bemutató bérlet 12.

Vasárnap délután egynek 4 órakor: **Corneillei harangok**

Vasárnap este háromnegyed 7 órakor: **Corneillei harangok**

Hétfőn este háromnegyed 7 órakor: **Corneillei harangok,** A-bérlet 12.

Kedden este kivételesen 6 órakor: **Corneillei harangok.** (Rádió közvetítés.)

Szerdán és csütörtökön este 6 órai kezdettel: **Kolozsvári Nemzeti Színház vendégjátéka.**

FIGYELEM! Az előadások a kitűzött időben pontosan kezdődnek. Az előadások megkezdése után a nézőtéri ajtókat a rendőrség bezárja.

Őszinte muzikálka

Aranypáva

— Bemutató a Korona-mozgóban —

Fekete István és Cseréphy László érdekes és jelentős lélektani problémát dolgoztak fel ebben a felrázó hatású filmdrámában, amelyet Páger Antal idején első filmjeként reklámoznak. Temperamentumos, szertelen, de sok értékes tulajdonnaggal rendelkező férfi (Páger Antal) csak addig tudja járni egyenesen az élet útját, ameddig megértő és határozott lelkű ifjú felesége (Szellay Alice) félken tartja. Az asszony apja (Somlay Artur) egy veszedelmes pillanatban elveszti az uralmat idegei fölött és a fiatal férjet annyira megsérti, hogy ez otthonából elmenekül. Kétes hírű nők igyekeznek behálózni az elkeseredett férfit, főként egy kisvárosi démon (Sulyok Mária), akinek a feleség távollétében eleinte sikerül is minden, de nem sokáig. A fiatal molnárlegény kiábrándulva a századfordulóbeli kisváros bomlasztó légköréből, visszamegy falujába, a vízimalomhoz. Hű élettársa szelíden fogadja és a maga részéről mindent megtesz, hogy a megtévedt férj ismét magára találjon.

E filmdráma meséje francia filmek igaztalan súlyos témáira emlékeztet. Kivitelezése azonban sajátosan magyaros. A film nagy sikerét elsősorban Páger Antal remekelő alakítása biztosítja, de kitűnő Szellay Alice a „hű feleség”, továbbá Sulyok Mária a démon szerepében. Szinte jól esik az ilyen szerepben a túlságosan megszokott Karády Katalin helyett új és újszerű alakítót látnunk. A film technikai kivitelezése szép és eredeti fel-

vételek és rendezői ötletek következtében szintén színvonalas.

Az Aranypáva az igényesebb mozilátogatót is kielégíti, a mozilátogatók nagy zömének pedig feltétlenül tetszeni fog, így a falm nagyváradi sikere kétségtelen.

OLASZ PETER dr.

APRÓHIRDETESEK

Adás-vétel

Télikabát ruhát legjobban vehet, eladhat Molnárnál, Bémer-tér 1. 910
Jóhangú 3+1 rádió olosón eladó. —
Pece-u. 16. 192

Eladó magánház, Szent József-u. 80.

Vadászgyepek eladók, 1 darab 20-as Lauer kakasnélküli, 1 darab 12-es Browning. Máté puskaműves, Ghillányi-út 27.

Szénát, szalmát, takarmányt vesz Erdélyi temetkezési vállalat, Rákóczi-út 15.
Vadonat új tisztí zubbony magas termetre eladó. Szűcs szabó, Nagy Sándor-u. 3. 209

Eladó fekete női bunda. Lajos-u. 1. sz. Tóthék. 208

Különféle

Fertőtlenítést, poloska, molc és mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-56. 313

Varrógépjávitás egy évi felelősséggel Jakab műszeréznél, Kossuth-u. 5. Telefon 23-30. 69

Menyasszony és koszorúleány művirág fejdiézek és kézi csokrok. Ezüst- és aranylakodalmas csokrok és kosarak olosón, szép kivitelben megrendelhetők. Ruhákra virágok raktáron, azonkívül hozott anyagokból is olosón készülnek. Karácsonyi püspök-u. 52. (Erzsébet-ligeti sportpályánál.)

Polgáristákat vizsgára gyakorlattal előkészíték. Cim a kiadóban. 213

Találtak egy kasszakeresőt. Igazolt tulajdonosa átveheti a kiadóhivatalban. 210

Állást nyee

Vincellérpárt keres azonnali belépésre. Erdélyi, Rákóczi-út 15. 193

Testőrnek alkalmas alkalmiembert keres Erdélyi temetkezési vállalat, Rákóczi-út 15. 195

Ónálló épület- és bútorasztalos segédet keresek. Szondi, Vitéz-u. 10. 204

Gépszermérnököt vagy hasonló műszaki tudással rendelkező urat keres Erdélyi nagyobb cég. Izz. vallásúak is pályázhatnak. Ajánlatokat eddigi működés és fizetési igények megjelölésével „Gépszermérnök” jellegre a kiadóhivatalba kérünk. 203

Pénztárkezeléshez, irodai teendőket jártas kersztény tisztviselőt keresünk azonnalra. Diósi faterleg. 213

Épület- és géplakatosokat keres Dreher-Haggenmacher Sörgyár. Jelentkezés váradszöllősi telepen 10-12 óra között.

Munkásnéket, munkásleányokat azonnal felvesz a Vegyi és Élelmiszeripari Rt. Nagyvárad, Anyos Pál-u. 2-6. 215

Pénztárnok garanciaképes és ügyes megbízható kiszolgálónó felvételt. Kovács textilüzlet, Teleki-u. 9. 214

Állást keees

Gyermektelen házaspár kisebb magán-gazdaságban elhelyezkedést vállalna. Bakator-utca 7. Nagyvárad, Bognár János

Körjegyzőségi irodai gyakorlattal rendelkező tisztviselő elhelyezkedést keres vidékre. Cim: Szilágyi József, Nagyvárad, Rákóczi-út 9. 215

KIADÓTULAJDONOS:

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

A szerkesztőség felelős: Dr. Faál Árpád

Dr. Virág Jeromos

Készült a Szent László-nyomda r. t. hárforgogépén Nagyvárad, Szilágyi